

ENSCHEDA 700 JAAR DEEL 2 (ZUID)

PARKEN, LANDGOEDEREN EN HOOGVEEN
ROUTE 35 km



700 JAAR ENSCHEDA



Enschede zuid zit vol verrassingen! Fiets over de Usseler Es, langs textiel landgoederen zoals Teesink en Zonnebeek. Geniet vervolgens van prachtige beekdalen en pittoreske erven zoals Groot Brunink en Stroink. Stadsparken en hoogveen, Enschede zuid heeft alles!

Route gemaakt door Landschap Overijssel in het kader van Enschede 700 jaar

20
25

Enschede 700 jaar deel 2 (zuid)

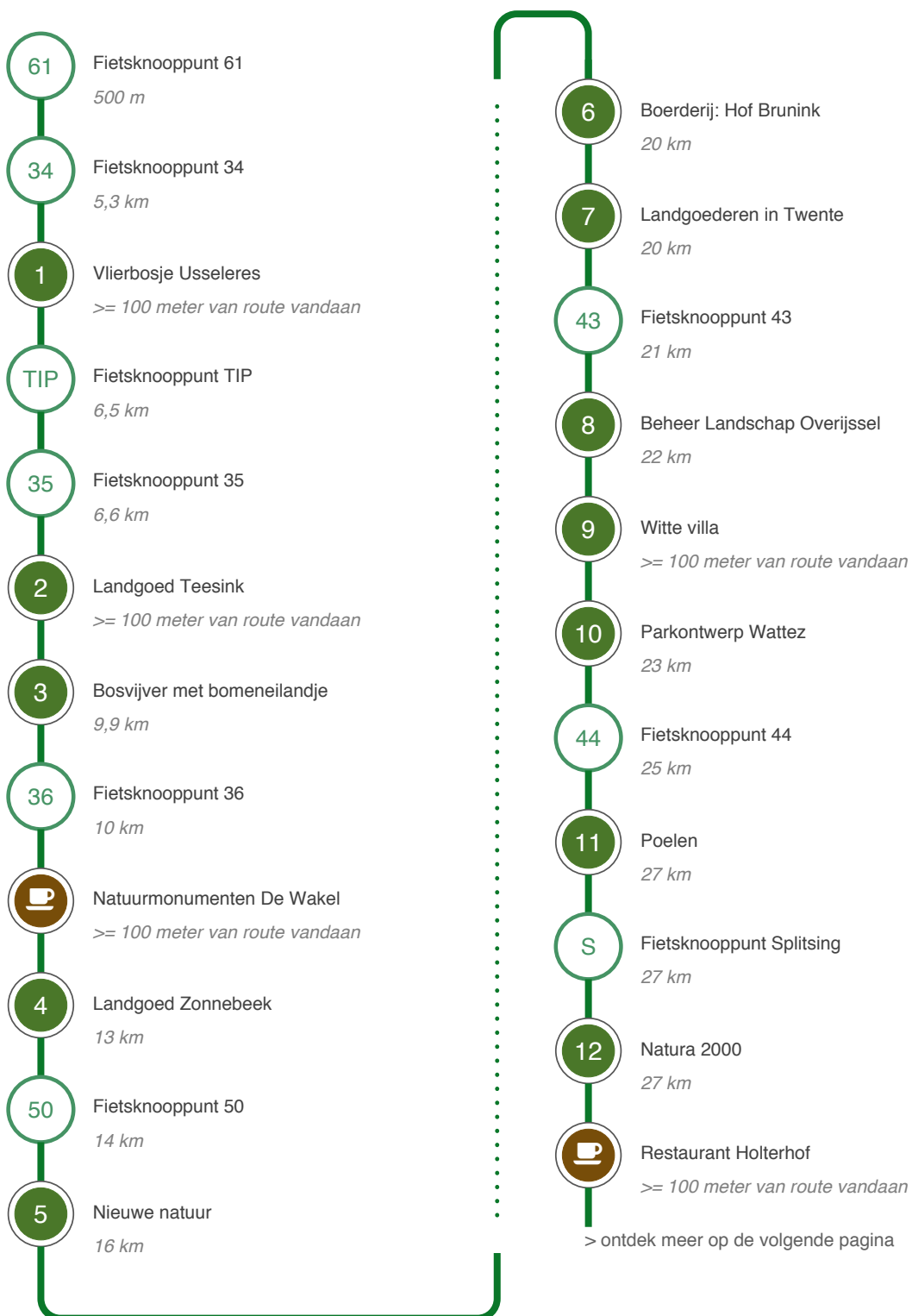
Parken, Landgoederen en Hoogveen



Enschede 700 jaar deel 2 (zuid)

Hoe kom ik bij het startpunt?

Parkeren kan aan de Stadsmatenstraat (52°13'14.1"N 6°52'53.1"E) of op andere parkeerplekken aan de route zoals het Rutbeek.



Vervolg route



Steun het landschap

35 km



Fietsknooppunt 61

35 km

Einde van de route

Enschede 700 jaar deel 2 (zuid)

35 km

1

Vlierbosje Usseleres



Vlierbosje op Usseleres

Het Vlierbosje op de Usseler Es wordt ook wel het Mauritsbeumke genoemd. Prins Maurits zou hier in 1597 zijn geweest. Het is een momento aan het slagen van de ruilverkaveling en is geschonken door de boeren in 1943 aan de Oudheidkamer Twente.

2

Landgoed Teesink

Textielfabrikant Van Heek

De heide, de kabbelende Teesinkbeek, het bos met verrassende doorkijkjes; alles straalt een gemoedelijke rust uit. Textielfabrikant Henny van Heek (1864-1930) was ooit eigenaar van dit landgoed. Hij schakelde landschapsarchitect Dirk Watzel (1833-1906) in voor het ontwerp.



Sloop villa

Villa Teesink werd eind jaren '60 gesloopt, ten behoeve van nieuwbouw voor Medisch Kleuterdagverblijf Tesinkweide. Van het oude landgoed zijn alleen het park met de vijver en grote alleenstaande bomen overgebleven.

3

Bosvijver met bomeneilandje



Oude vijver met bomeneilandje

In het Teesinkbos ligt het voormalige landgoed 'Het Teesink' dat eigendom was van de textielfamilie Van Heek. Ook de vijverpartijen zijn destijds aangelegd als onderdeel van het geheel van open en dichte ruimtes. Ook nu nog roept het de statige sfeer van weleer op. Verderop ligt een grotere vijver.



Natuurmonumenten De Wakel

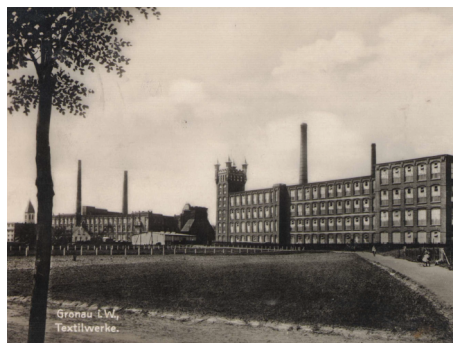
Tijdens openingstijden kun je hier rusten voor een kop koffie/thee.



Landgoed Zonnebeek

Landgoed Zonnebeek

Het landhuis dat je hier voor je ziet doet Amerikaans aan en dat klopt gek genoeg ook. Het is ontworpen door de Twentse architect G. Beltman voor de oprichter van het landgoed (Jan) Bernard van Heek en zijn Amerikaanse vrouw Edwina Burr Ewing. Het pand stamt uit 1906.



Landgoederen van textiel

Zoals we weten is van Heek een geslacht dat generaties lang een belangrijke rol heeft gespeeld in de Twentse Textielindustrie. Meerdere landgoederen die we vandaag aandoen zijn ook landgoederen van textiel, zoals Teesink en Smalenbroek. Het landgoed is nu nog steeds in particulier bezit.



Nieuwe natuur



Ruimte voor Smalenbroeksbeek

Bij de bocht naar rechts stroomt nu een beek, de Smalenbroeksbeek, die weer opnieuw is aangelegd. Om dit te kunnen doen is er eerst grondig onderzoek gedaan naar de plek waar de oude bedding in vroeger tijden gelopen heeft. Zo is er hier ruimte ontstaan voor nieuwe natuur en overtollig regenwater.

Boerderij: Hof Brunink

Boerderij Hof Brunink

Hof Brunink is een karakteristieke Twentse boerderij (type 'hallehuis') uit de 19e eeuw. Aan de voorzijde wordt gewoond, aan de achterzijde zijn de stallen. Typisch voor dit soort Twentse boerderijen zijn de met rode pannen belegde zadeldaken en de houten gevelbekleding in te topgevels.



Adelijk huis

In de 14e eeuw was Hof te Brunink een adelijk huis. Familie van Heeckeren was van 1693 tot 1753 het laatste adellijke geslacht met zogenoemde 'heerlijke rechten' op Hof te Brunink. In die tijd werden de boerderijen door de adel verpacht.

Biologisch melkvee

Tegenwoordig is boerderij Hof Brunink een biologisch melkveebedrijf.

Landgoederen in Twente



Landgoederen in Twente

In Twente zie je veel landgoederen. Kenmerkend zijn het coulissen landschap, de mooie boerderijen en prachtige doorkijkjes.

Beheer Landschap Overijssel

Beheer Landschap Overijssel

Sinds 1979 is het landgoed in beheer van Landschap Overijssel. De villa en de boerderij zijn nog steeds in particulier bezit. Op de bolle es wordt inmiddels opnieuw rogge verbouwd.



Klimaatbestendig

Via het project 'Landgoederen van Textiel' werken wij aan het behoud en klimaatbestendig maken van de landschapsparken op deze landgoederen. Ook hier op Smalenbroek doen we ons best om met respect voor het originele landschappelijke ontwerp klimaatbestendige maatregelen te nemen.

Witte villa



Zoon Hendrik ter Kuile

Als Engelbert ter Kuile in 1943 komt te overlijden, nemen zoon Hendrik (1896-1979) en diens vrouw Hermina Wilhelmina (1898-1977) het beheer van het landgoed over. Zij doen dit zoveel mogelijk met dezelfde mensen als voorheen.

Witte villa

Op veel van dit soort 19e eeuwse buitenplaatsen werd een royaal landhuis gebouwd. Op Smalenbroek vervulde de boerderij die functie. Wel werd in 1958 de witte villa bijgebouwd. Landschapsarchitect T.H. Koning, die eind jaren '40 nog met Watzel samenwerkte, zorgde voor de landschappelijke inpassing.

NB de villa en oprijlaan zijn niet toegankelijk voor publiek.

Parkontwerp Wattez

Ontwerp met allure

Landschapsarchitect Pieter Wattez ontwerpt een landgoed met allure. Smalenbroek krijgt een lange slingerende toegangslaan, een enorme vijver, solitaire bomen, mooie bosranden en een groot netwerk van wandelpaden met uitkijkheuvels en theekoepels. Veel van deze elementen zie je nu nog terug.



't Spik

In 1937 koopt Ter Kuile het naastgelegen erf 't Spik. Ook hier zorgt Wattez voor een uitgebreid wandelnetwerk dat aansluit op de paden van Smalenbroek. Langs de bosrand en beek komen uitkijkpunten en eiken dienen als 'aankleding'. De meeste eiken staan er nog.

Gedachtengoodkaart

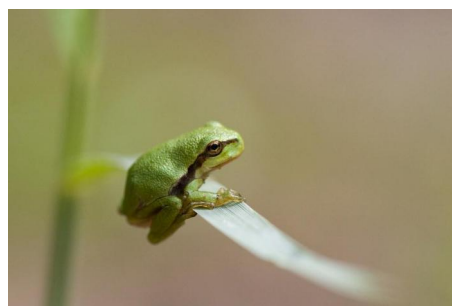
Voor het toekomstige beheer van het landgoed is in 2022 een 'gedachtengoodkaart' gemaakt; een kaart die aangeeft hoe we het originele ontwerp van Wattez kunnen terugbrengen in de huidige situatie, met maatregelen die tegelijkertijd klimaatbestendig zijn.



Poelen

Voormalige landbouwgrond

Het Aamsveen is een prachtig natuurterrein met veel bijzondere planten en dieren. Hier verlaat het pad bijna het natuurterrein om zijn weg te vervolgen langs diverse percelen landbouwgrond. Links van het pad ligt een perceel voormalige landbouwgrond.



Boomkikker

Landschap Overijssel heeft dit perceel inmiddels op natuurlijke wijze ingericht. Zo zijn er een aantal poelen aangelegd. Deze poelen vormen een prettige leefomgeving voor diverse amfibieën. Vooral de voor dit gebied kenmerkende boomkikker profiteert

Natura 2000



Aamsveen: Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Doelstelling van Natura 2000 is het verlies aan soorten planten & dieren te stoppen en te herstellen. Zo willen we voorkomen dat de natuur steeds eenvormiger wordt

Beheer: herstel hoogveen

Het Aamsveen is aangewezen als Natura 2000 gebied. Het is een hoogveengebied van 144 ha groot. Hiervan bestaat 60 ha uit heide met plassen en moerassen, 40 ha is grasland en ruim 50 hectare is hoge opslag. Landschap Overijssel heeft dit gebied in beheer en richt zich op herstel van het hoogveen.

Steun het landschap

Genoten van je tocht?

Hopelijk heb je genoten van je tocht door het zuid Enschedese landschap. Een landschap dat bij uitstek een samenkomst is van mens en natuur. Help Stichting Landschap Overijssel om dit soort routes te kunnen blijven maken. Doneer of word vriend voor maar 2,50 euro per maand

Of overweeg als vrijwilliger bij te dragen aan het landschap. Kijk hiervoor op groenbezig.nl



Help het landschap!

<https://www.landschapoverijssel.nl/help-mee-1/word-vriend> (Word Vriend)

<https://www.landschapoverijssel.nl/help-mee-1/doneer/doneren> (Doneer eenmalig)



<https://groenbezig.nl/> (Groenbezig)